

3.3 Διαχείριση Αβεβαιότητας, Ασάφειας και Κινδύνων

Διάρκεια: 5 ώρες

Εκπαιδευτής: Μελίνα Μουρτζιάπη

enterschoolmind

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

enterschoolmind

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Συντονιστής του Έργου:

RINOVA
innovate, create & regenerate

Συνεργάτες του έργου

15billionebp

FH JOANNEUM
University of Applied Sciences

GRUPPO 4

enterschoolmind

MMC Mediterranean
Management Centre

<http://www.cycert.org.cy/index.php/el/>

<http://dim-ap-varnavas-lef.schools.ac.cy/>

www.rinova.co.uk

<https://15billionebp.org/>

www.dimitra.gr

<https://blogs.sch.gr/4dimtyrnavlar/>

<https://www.fh-joanneum.at/>

<https://www.gruppo4.com/>

Διαχείριση Αβεβαιότητας, Ασάφειας και Κινδύνων

Η ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ
ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ
ΠΡΟΥΠΟΘΕΤΟΥΝ ΤΗΝ
ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΜΙΑΣ
ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΗΣ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ Ή ΔΕΝ
ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΕ
ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ
ΑΠΟΤΕΛΕΜΑΤΑ

Η ικανότητα του να λαμβάνει κανείς αποφάσεις σχετικά με την αβεβαιότητα, την ασάφεια και τους κινδύνους

- ▶ Ικανότητα του να λαμβάνει κανείς αποφάσεις ακόμη και όταν το αποτέλεσμα αυτών των αποφάσεων είναι αβέβαιο ή όταν οι διαθέσιμες πληροφορίες είναι ελλειπείς ή αμφίσημες, ή όταν υπάρχει κίνδυνος πρόκλησης ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων
- ▶ Στο πλαίσιο της δημιουργικής διαδικασίας, η ικανότητα του να εφαρμόζει κανείς δομημένες μεθόδους δοκιμής ιδεών με σκοπό τη μείωση του κινδύνου αποτυχίας
- ▶ Ικανότητα διαχείρισης ευμετάβλητων καταστάσεων με άμεσο και ευέλικτο τρόπο

Ορισμός EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework,
European Commission

Μαθησιακά Αποτελέσματα

enterschoolmind

27. ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗΣ (EFFECTUATION THEORY), ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ IDEAL, ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (RISK ANALYSIS) ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΤΗΝ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΡΡΟΗΣ

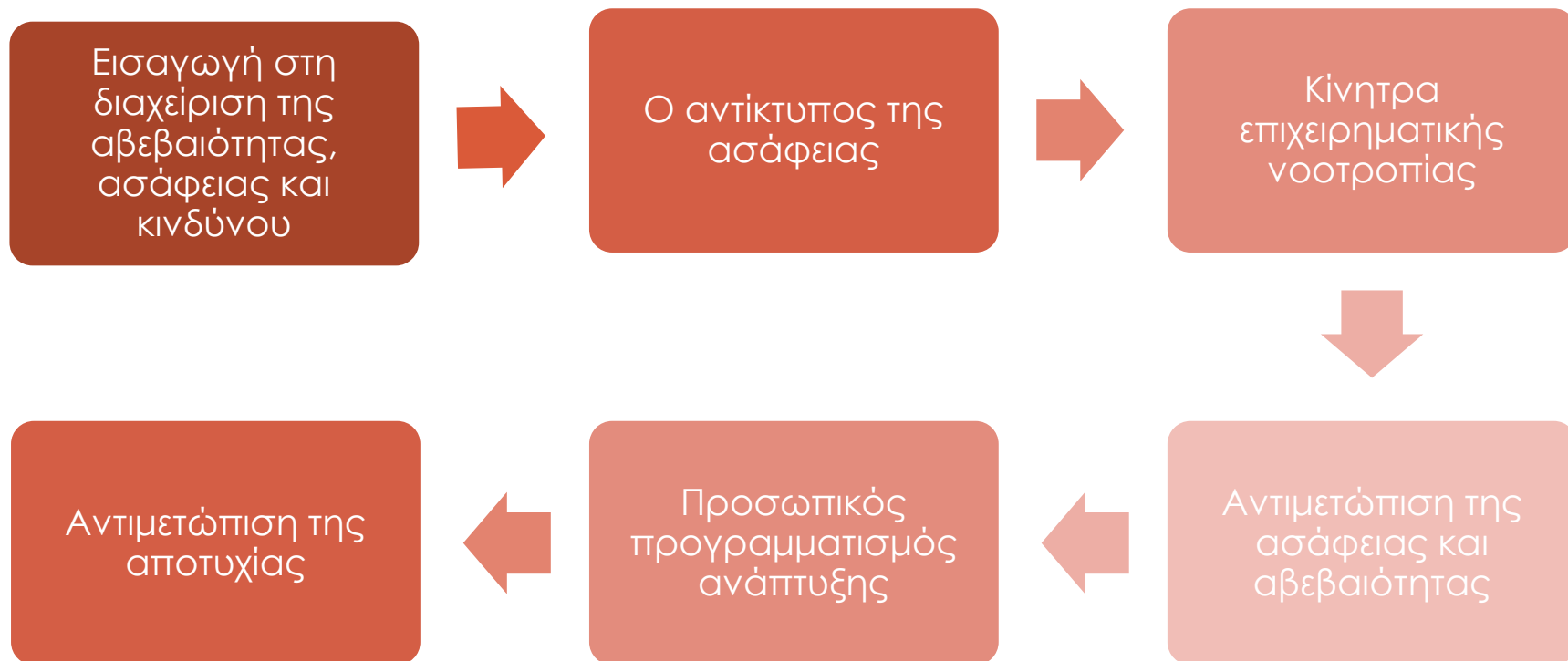
28. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΑΙΣΘΑΝΟΝΤΑΙ ΟΤΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΣΚΕΦΤΟΥΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥΣ

29. ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ (ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗΣ, ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ IDEAL, ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ) ΩΣΤΕ ΝΑ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΕΤΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΟΙ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ

30. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΝΑ ΣΚΕΦΤΟΝΤΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ ΚΑΠΟΙΟΙ ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ / ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ / ΕΡΓΟ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΛΑΒΕΙ

31. ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΝΑ ΕΜΠΝΕΕΤΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΘΕΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΑΒΕΒΑΙΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Περιεχόμενα εργαστηρίου

Κανόνες Εργαστηρίου

- ▶ Κινητά τηλέφωνα
- ▶ Κάπνισμα
- ▶ Διαλείμματα
- ▶ Άλλα

Συμμετοχή

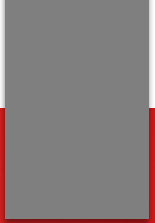

Σεβασμός

enterschoolmind

Εκφράστε τη γνώμη σας

Εισαγωγή στην διαχείριση
της αβεβαιότητας, της
ασάφειας του και
κινδύνου

Ορισμοί της ασάφειας, της αβεβαιότητας και του κινδύνου

Ασάφεια – έλλειψη σαφήνειας. Μια διφορούμενη κατάσταση ή πρόβλημα που αφήνει περιθώρια για πολλαπλές ερμηνείες.

- ▶ Παράδειγμα: Η Σάρα έκανε μπάνιο τον σκύλο με το ροζ μπλουζάκι.
- ▶ Ασάφεια: Το σκυλί φορά το ροζ μπλουζάκι ή η Σάρα;

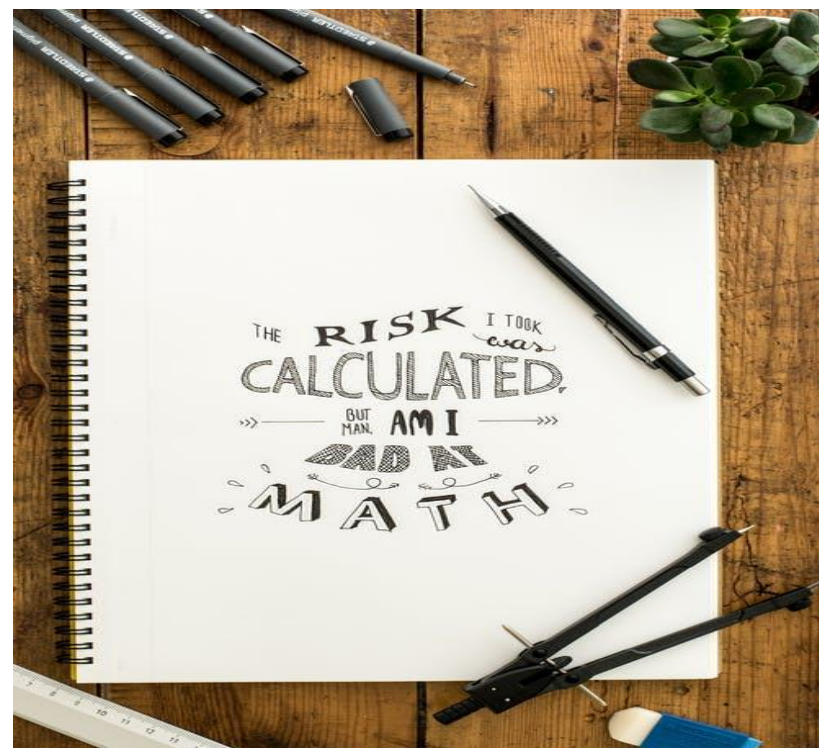
Ορισμοί της ασάφειας, της αβεβαιότητας και του κινδύνου

- ▶ **Αβεβαιότητα** - η κατάσταση της αβεβαιότητας που δημιουργείται για κάτι - έλλειψη γνώσης ή έλλειψη εμπιστοσύνης στις γνώσεις κάποιου.
- ▶ **Κίνδυνος** - η πιθανότητα έκθεσης σε απώλεια ή ζημιά. Πρόκειται για μια υποκειμενική κρίση δεδομένου ότι όσο περισσότερο προσπαθεί κάποιος να προβλέψει το αποτέλεσμα μιας απόφασης που θα λάβει, τόσο περισσότερους κινδύνους αναγνωρίζει σε σχέση με τη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης.

Αβεβαιότητα, ασάφεια και κίνδυνος

Όσο περισσότερο μειώνουμε την ασάφεια και την αβεβαιότητα σε διάφορους τομείς στους οποίους δρούμε, τόσο περισσότερο μειώνουμε τους κινδύνους αποτυχίας ή απώλειας.

Ο αντίκτυπος της ασάφειας

Ομαδική Συζήτηση

Διαβάστε το άρθρο “Information Gaps for Risk and Ambiguity” των
Golman, Loewenstein, Gurney

- ▶ Τι πιστεύετε για την έννοια της ασάφειας;
- ▶ Πώς μπορεί το συγκεκριμένο άρθρο να σας φανεί χρήσιμο;
- ▶ Μπορείτε να σκεφτείτε διφορούμενες καταστάσεις στη ζωή σας;
- ▶ Πώς θα παρουσιάζατε την ιδέα στους μαθητές σας και υπό ποιες συνθήκες;

Συγκρίνοντας τον κίνδυνο και την αβεβαιότητα

- ▶ Ο **κίνδυνος** είναι απλούστερος και ευκολότερος ως έννοια όσον αφορά τη διαχείρισή του, ειδικά εάν τηρούνται τα κατάλληλα μέτρα. Η **αβεβαιότητα** όμως σχετίζεται με την άγνοιά μας για τα μελλοντικά γεγονότα.
- ▶ Ένας **κίνδυνος** είναι κάτι που μπορεί να υπολογιστεί από το άτομο που θα επιλέξει να εμπλακεί σε μία επικίνδυνη κατάσταση. Η **αβεβαιότητα**, από την άλλη πλευρά, δεν επιτρέπει κάτι τέτοιο, καθώς κανείς δεν μπορεί να προβλέψει μελλοντικά γεγονότα - *Frank Knight*
- ▶ Ο **κίνδυνος** μπορεί να γίνει αντιληπτός ή και όχι, ενώ η **αβεβαιότητα** συμβαίνει πραγματικά και μπορεί να αφορά μια περίοδο που συχνά αντιμετωπίζουν κυρίως οι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων και όσοι δραστηριοποιούνται ως ιδιώτες στον οικονομικό τομέα.
- ▶ Η ανάληψη **κινδύνου** μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα κέρδος ή ζημία για το άτομο, επειδή τα πιθανά αποτελέσματα είναι γνωστά, ενώ η **αβεβαιότητα** συνοδεύεται από άγνωστες πιθανότητες.

Παράδειγμα κινδύνου έναντι αβεβαιότητας

Ας υποθέσουμε ότι ένας δάσκαλος βιολογίας βάζει δύο διαφορετικά φυτά σε δύο γλάστρες και τα ονομάζει Α και Β. Στη συνέχεια, καλεί έναν μαθητή και τον ρωτάει ποιο πιστεύει ότι θα επιβιώσει. Τι θα περιμένατε ως απάντηση; Γιατί;

Την επόμενη μέρα αλλάζει γνώμη και περιγράφει στους μαθητές του τι θα κάνει για να φυτέψει το Α. Σκεφτεται να το βάζει στον ήλιο για αρκετές ώρες κάθε μέρα, να το ποτίζει δύο φορές την ημέρα και να το ξεχορταριάζει κάθε δεύτερη μέρα. Για το φυτό Β, λέει ότι δεν θα κάνει καμία από τις παραπάνω ενέργειες, αλλά θα του βάλει οργανικό λίπασμα για να το βοηθήσει να αναπτυχθεί. Στη συνέχεια ρωτάει τους μαθητές του ποιο φυτό είναι πιο πιθανό να επιβιώσει. Τι περιμένετε ως απάντηση; Γιατί;

Δώστε μας το παράδειγμά σας

Ένας ταξιδιωτικός πράκτορας σας δίνει δύο επιλογές για το σχολικό σας ταξίδι. Τις επιλογές Α και Β. Για την επιλογή Α, ενημερώνετε τους μαθητές ότι πρέπει να έχουν διαβατήριο όπως και οι δάσκαλοι που θα τους συνοδέψουν και ότι θα πρέπει να έχουν ζεστά ρούχα για το ταξίδι. Για την επιλογή Β, τους ενημερώνετε ότι δεν χρειάζεται να κάνουν καμία προετοιμασία.

Προετοιμάστε δύο παραδείγματα:

Ένα που να φανερώνει αβεβαιότητα και ένα που να φανερώνει ανάληψη κινδύνου!

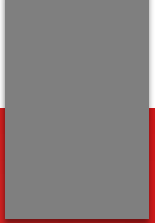

Η σημασία της ανάπτυξης της ικανότητας αντιμετώπισης της ασάφειας, της αβεβαιότητας και του κινδύνου

Ο αντίκτυπος της ασάφειας

- ▶ Η ασάφεια και η αβεβαιότητα μπορούν να προκύψουν σε αναρίθμητες καταστάσεις - στον τρόπο ζωής, στη δουλειά κ.λπ. Σε τέτοιες καταστάσεις οι άνθρωποι αισθάνονται άβολα, δυσφορούν και αγχώνονται και οδηγούνται σε καταστάσεις αμφιβολίας και σύγχυσης.
- ▶ Τόσο η ασάφεια, όσο και η αβεβαιότητα ερμηνεύονται ως απειλές ή ως μεγάλα προβλήματα διότι οι άνθρωποι επιθυμούν τη σταθερότητα. Μελέτες έχουν δείξει ότι οι διφορούμενες, αβέβαιες καταστάσεις προκαλούν τη διέγερση μιας συγκεκριμένης περιοχής του εγκεφάλου που ενεργοποιείται με την εμπειρία του φόβου.

Κίνητρα επιχειρηματικής νοοτροπίας

Κίνητρα επιχειρηματικής νοοτροπίας

Η αντιμετώπιση της ασάφειας και της αβεβαιότητας που δημιουργείται από διάφορες καταστάσεις μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για έναν επιχειρηματία, ο οποίος θα προσπαθήσει να σκεφτεί ευέλικτες λύσεις. Η επιχειρηματική νοοτροπία πρέπει να σχετίζεται με:

- ▶ Τη λήψη αποφασεων όταν οι πληροφορίες που έχει κανείς είναι περιορισμένες ή διφορούμενες ή όταν υπάρχει κίνδυνος ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων
- ▶ Τη χρήση αποτελεσματικών τρόπων δοκιμής ιδεών, με σκοπό να μειωθεί ο κίνδυνος αποτυχίας
- ▶ Την αντιμετώπιση ευμετάβλητων καταστάσεων άμεσα και ευέλικτα, προσαρμοζόμενοι στις αλλαγές και αλλάζοντας στρατηγικές όταν είναι απαραίτητο

Η Θεωρία της αποτελεσματικότητας

- Η θεωρία της αποτελεσματικότητας αφορά λογικές σκέψεις που χρησιμοποιούνται από έμπειρους επιχειρηματίες για την οικοδόμηση επιτυχημένων επιχειρήσεων

effectuation **IS**

A thinking framework
a set of heuristics
doing the do-able
how to get the sellable products and
services established

effectuation **IS NOT**

a system to tell you what to do
an algorithm
"not planning"
a way to launch an entire business

Η θεωρία της εκπλήρωσης/αποτελεσματικότητας

Εκπλήρωση είναι:

- ▶ Ένας τρόπος σκέψης
- ▶ Το να χρησιμοποιείς ευρετικά
- ▶ Το να πετυχαίνεις το κατορθωτό
- ▶ Ο τρόπος για να προωθεις τα ήδη εδραιωμένα προϊόντα και υπηρεσίες

Εκπλήρωση δεν είναι:

- ▶ Ένα σύστημα που σου υπαγορεύει τι να κάνεις
- ▶ Ένας αλγόριθμος
- ▶ Ο μη σχεδιασμός
- ▶ Ο τρόπος για να εδραιώσεις μια ολόκληρη επιχείρηση

Εκπλήρωση

- ▶ Μελετήστε το φυλλάδιο σχετικά με την εκπλήρωση (effectuation)
- ▶ Σκεφτείτε ένα έργο που θα θέλατε να αναπτύξετε στην τάξη σας.
- ▶ Αναλύστε το σύμφωνα με τις αρχές που ορίζει η Θεωρία της Εκπλήρωσης
- ▶ Πιστεύετε ότι πρέπει να συνεχίσετε το έργο σας;
- ▶ Τι θα αλλάζατε;

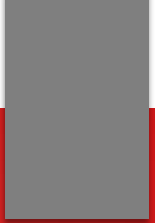
Δείτε το παρακάτω βίντεο και
σχολιάστε

<https://www.youtube.com/watch?v=EctzLTFrktc>

enterschoolmind

Διαχείριση ασάφειας και αβεβαιότητας

Ατομική άσκηση

- ▶ Πόσο καλά χειρίζεστε την ασάφεια;
- ▶ <https://www.thecut.com/2015/12/this-quiz-shows-how-well-you-handle-uncertainty.html>

Παρουσιάστε μας μια διφορούμενη κατάσταση που έχετε διαχειριστεί και επεξηγείστε στην ολομέλεια πώς τα καταφέρατε.

- ▶ Η κατάσταση ήταν ασαφής μέχρι το τέλος;
- ▶ Είναι ακόμη ασαφής;
- ▶ Υπήρχε επιτυχές αποτέλεσμα;

Τρόποι αντιμετώπισης της ασάφειας σε προσωπικό επίπεδο

- ▶ Αναπτύξτε τις δεξιότητές σας στην επίλυση προβλημάτων χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες μεθόδους, όπως η μέθοδος IDEAL.
- ▶ **IDEAL Μέθοδος επίλυσης προβλημάτων**
 - 1) Identify - Αναγνωρίζω
 - 2) Define - Καθορίζω
 - 3) Explore - Εξερευνώ
 - 4) Action - Αναλαμβάνω Δράση
 - 5) Learn - Μαθαίνω

Διαχειριστείτε την ασάφεια θέτοντας τις κατάλληλες ερωτήσεις

1) Προσδιορίστε το πρόβλημα

- ▶ Ποιο είναι το πρόβλημα;

2) Ορίστε τους στόχους σας

- ▶ Τι θέλετε να πετύχετε;

3) Εξερευνήστε πιθανές λύσεις

- ▶ Ποιες είναι οι πιθανές λύσεις;
- ▶ Ποια είναι η καλύτερη λύση;
- ▶ Είναι ασφαλής η συγκεκριμένη επιλογή;
- ▶ Πώς μπορεί να νιώθουν οι άλλοι σε σχέση με αυτή την επιλογή;
- ▶ Είναι δίκαιη;
- ▶ Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι θα λειτουργήσει;

Διαχειριστείτε την ασάφεια θέτοντας τις κατάλληλες ερωτήσεις.

4) Δράση - Επιλέξτε και χρησιμοποιήστε μια λύση

5) Μάθετε από τις πράξεις σας

- ▶ Έχει θετικά αποτελέσματα; (αν όχι, επαναλάβετε τη διαδικασία)
- ▶ Πώς θα δράσετε την επόμενη φορά που θα πρέπει να αντιμετωπίσετε μια παρόμοια κατάσταση;

Παράδειγμα

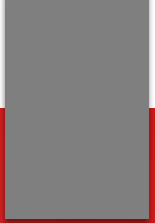
- Ο Ben Newling, καθηγητής Φυσικής, βρίσκει τρόπους να κάνει τους μαθητές να εστιάσουν στα αποτελέσματα καθώς σχεδιάζει μαθήματα γεμάτα με παραδείγματα που συνδέουν τη φυσική με τον πραγματικό κόσμο. Θέλει οι μαθητές του να αναγνωρίσουν ότι το σύμπαν γύρω μας λειτουργεί με έναν υπέροχο τρόπο και ότι η κατανόηση του πώς λειτουργεί είναι απολύτως δυνατή χρησιμοποιώντας τα σωστά βασικά εργαλεία.

<https://www.youtube.com/watch?v=Boa5vBQp9YQ>

enterschoolmind

Η σημασία του
κινδύνου, της
αποτυχίας και της
επαναπροσπάθειας

Ταξινόμηση κινδύνων

	ΓΝΩΣΤΟ (ΒΕΒΑΙΟ)	ΑΓΝΩΣΤΟ (ΑΒΕΒΑΙΟ)
ΓΝΩΣΤΟ (ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟ)	Γνωστό γνωστό (αναγνωρισμένες γνώσεις) - Πράγματα που γνωρίζουμε - Ξέρουμε ότι τα γνωρίζουμε	Γνωστό άγνωστο (προσδιορισμένος κίνδυνος) - Πράγματα που ξέρουμε ότι δεν ξέρουμε - Μπορούμε να προσδιορίσουμε τον κίνδυνο και να τον εκτιμήσουμε
ΑΓΝΩΣΤΟ (ΜΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟ)	Άγνωστο γνωστό (αναξιοποίητη γνώση) - Πράγματα που γνωρίζουμε αλλά δε συνειδητοποιούμε ότι τα γνωρίζουμε. Αποτελεί τη σιωπηρή γνώση που θεωρούμε δεδομένη. - Υπάρχει πρόβλημα αν δεν τα γνωστοποιήσουμε σε άτομα που δεν τα γνωρίζουν, αλλά υποθέτουμε ότι τα γνωρίζουν.	Άγνωστο άγνωστο (μη αναγνωρισμένος κίνδυνος) - Πράγματα που δεν γνωρίζουμε ότι δεν γνωρίζουμε. - Αυτό είναι το τεταρτημόριο που μπορεί να οδηγήσει τα σχέδια σε αποτυχία

Ανάλυση Κινδύνου - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ

ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ	5					
	4					
	3					
	2					
	1					
		1	2	3	4	5
	ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ					

Ομαδική Άσκηση

- ▶ Θα πάτε σε διήμερη εκδρομή με τους μαθητές σας και άλλα μέλη του προσωπικού.
- ▶ Ποιοι είναι οι κίνδυνοι; - Ταξινομήστε και αναλύστε τους.
- ▶ Πώς θα τους αντιμετωπίζατε;
- ▶ Παρουσιάστε τα αποτελέσματα στην ολομέλεια.

Ατομική Άσκηση

Φανταστείτε ότι προετοιμάζετε ένα βιογραφικό σημείωμα, αλλά αντί να τις επιτυχίες σας, θα πρέπει να το γεμίσετε με τις αποτυχίες σας.

- ▶ Σε ποιες περιπτώσεις συνέβησαν αυτές οι αποτυχίες;
- ▶ Πώς τις αντιμετωπίσατε;
- ▶ Σε ποιες επιτυχίες σας οδήγησαν αυτές οι αποτυχίες;

7 τρόποι για να «αποτύχετε καλύτερα»

- Προσπαθούσατε για κάτι νέο;
- Είχατε ακόμα κίνητρα μετά την αρχική σας αποτυχία;
- Ήταν η κατάλληλη στιγμή για να το δοκιμάσετε;
- Ζητήσατε από κάποιον να σας ανατροφοδοτήσει με σχόλια;
- Χρησιμοποίησατε τα σχόλια που σας δόθηκαν;
- Αναστοχαστήκατε σχετικά με την εμπειρία αυτή;
- Τι θα κάνατε με διαφορετικό τρόπο στο μέλλον;

enterschoolmind

7 Ways to Fail Better

"Ever tried? Ever failed? No matter.
Try again. Fail again. Fail better."

by @inner_drive | www.innerdrive.co.uk

After a failure how many of these questions can you say yes to?

- 1 Were you trying something new?
- 2 Were you still motivated afterwards?
- 3 Was it the right thing to try at the time?
- 4 Did you ask for feedback?
- 5 Did you use the feedback you were given?
- 6 Have you reflected on the experience?
- 7 Are you clear on what you would do differently next time?

Ατομική άσκηση

Επιστρέψτε στο βιογραφικό σας με τις αποτυχίες που καταγράψατε και σκεφτείτε άλλους 7 τρόπους για να αποτύχετε καλύτερα !!!

Θεωρείτε ότι είναι χρήσιμες οι απαντήσεις;
Παρουσιάστε μερικές περιπτώσεις στην ολομέλεια!

Ενθάρρυνση των
μαθητών

Ομαδική Συζήτηση – World Café

- ▶ 1) Προσαρμογή του μαθησιακού πλαισίου: «Ας το δοκιμάσουμε με άλλο τρόπο».
- ▶ 2) Ενθαρρύνετε την επιμονή: «Συνέχισε να προσπαθείς. Μην τα παρατάς!»
- ▶ 3) Μοντέλο αυτο-συμπόνιας: «Να είστε ευγενικοί προς τον εαυτό σας όταν είστε μπερδεμένοι. Όλοι κάποια στιγμή αισθανόμαστε έτσι».
- ▶ 4) Δημιουργήστε θετικές σχέσεις με τους μαθητές: «Βλέπω τα δυνατά σου σημεία και πιστεύω σε εσένα».
- ▶ 5) Επικεντρωθείτε στην ανθεκτικότητα: «Αν και αυτό που έχεις αναλάβει είναι δύσκολο, είμαι σίγουρη/ος ότι θα βρεις τον δρόμο σου».

Πηγή:

https://greatergood.berkeley.edu/article/item/why_we_should_embrace_mistakes_in_school?utm_source=Greater+Good+Science+Center&utm_campaign=0d0a92943e-

EMAIL_CAMPAIGN_2017_11_29_Correction&utm_medium=email&utm_term=0_5ae73e326e-0d0a92943e-63476619

enterschoolmind

Γιατί είναι σημαντικό να αποδεχτεί κανείς την αποτυχία;

Οι μαθητές που «αγκαλιάζουν» μια σύντομη/πρόσκαιρη αποτυχία έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να κατακτήσουν τους μακροπρόθεσμους στόχους τους με επιτυχία.

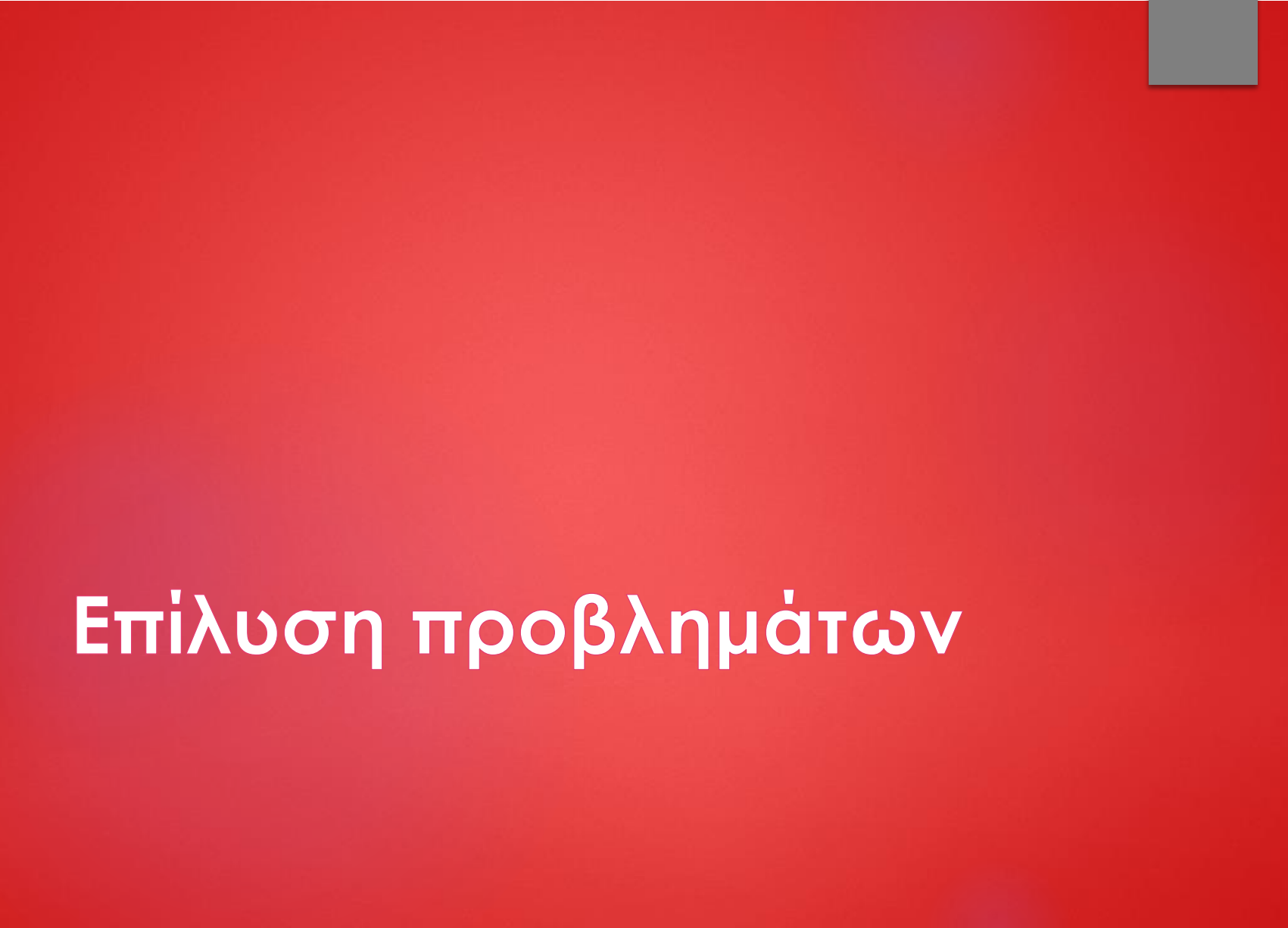
Πώς ενθαρρύνετε τους μαθητές
σε περίπτωση αποτυχίας στην
τάξη σας;

Πώς (και γιατί) να ενθαρρύνετε τους μαθητές σε περίπτωση αποτυχίας στην τάξη σας

- ▶ Προσέξτε να μην κάνετε υπερβολικές διόρθώσεις
- ▶ Μοιραστείτε μια σημαντική ιστορία αποτυχίας (ακόμη και δική σας)
- ▶ Διασκεδάστε με το θέμα που έχετε
- ▶ Προσπαθήστε να μάθετε από τους μαθητές σας
- ▶ Διδάξτε στους μαθητές να είναι δίκαιοι με τον εαυτό τους και όχι πολύ επικριτικοί

Επίλυση προβλημάτων

Επίλυση Προβλημάτων

- ▶ Η επίλυση προβλημάτων εμπεριέχει τον προσδιορισμό ενός προβλήματος, της αιτίας του, το προσδιορισμό, την προτεραιοποίηση και επιλογή εναλλακτικών λύσεων.
- ▶ Η παραπάνω διαδικασία οδηγεί στην εφαρμογή μιας λύσης.

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΒΑΣΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Βήμα	Χαρακτηριστικά
1. Ορίστε το πρόβλημα	• Διαχωρίστε το γεγονός από τη δική σας γνώμη για αυτό • Προσδιορίστε τις υποκείμενες αιτίες • Συμβουλευτείτε κάθε εμπλεκόμενο μέρος και ζητήστε σχετικές πληροφορίες • Δηλώστε συγκεκριμένα το πρόβλημα • Προσδιορίστε ποιο πρότυπο ή προσδοκία παραβιάζεται • Προσδιορίστε σε ποια διαδικασία βρίσκεται η προσπάθεια επίλυσης του προβλήματος • Αποφύγετε την προσπάθεια επίλυσης του προβλήματος χωρίς να έχετε δεδομένα γι' αυτό

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΒΑΣΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Βήμα

Χαρακτηριστικά

2. Δημιουργήστε εναλλακτικές λύσεις

- Αναβάλετε αρχικά την αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων
- Συμπεριλάβετε όλα τα εμπλεκόμενα άτομα στη δημιουργία εναλλακτικών λύσεων
- Προσδιορίστε εναλλακτικές λύσεις σύμφωνα με τους οργανωτικούς στόχους
- Προσδιορίστε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες εναλλακτικές λύσεις
- Καταιγισμός ιδεών για τις ιδέες των άλλων
- Αναζητήστε εναλλακτικές λύσεις που μπορεί να λύσουν το πρόβλημα

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΒΑΣΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Βήμα	Χαρακτηριστικά
3. Αξιολογήστε και επιλέξτε μια εναλλακτική λύση	• Αξιολογήστε εναλλακτικές λύσεις σε σχέση με ένα πρότυπο στόχου • Αξιολογήστε όλες τις εναλλακτικές λύσεις χωρίς προκατάληψη • Αξιολογήστε εναλλακτικές σε σχέση με τους καθορισμένους στόχους • Αξιολογήστε τόσο αποδεδειγμένα, όσο και πιθανά αποτελέσματα • Δηλώστε ρητά την εναλλακτική λύση που επιλέξατε

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΒΑΣΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Βήμα

Χαρακτηριστικά

4. Εφαρμογή και παρακολούθηση της λύσης

- Σχεδιάστε και εφαρμόστε μια πιλοτική δοκιμή της επιλεγμένης εναλλακτικής λύσης
- Συγκεντρώστε σχόλια από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη
- Ζητήστε αποδοχή ή συναίνεση από όλους όσοι επηρεάζονται
- Θέσπιστε συνεχιζόμενα μέτρα παρακολούθησης της εξέλιξης
- Αξιολογήστε τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα της λύσης που επιλέξατε

Μεθοδολογία IDEAL

Η προσέγγιση «IDEAL» για την επίλυση προβλημάτων εισήχθη από τους Bransford και Stein το 1984. Η μεθοδολογία IDEAL προτείνει τη λύση του προβλήματος με βάση την ακολουθία που δίνουν τα αρχικά γράμματα της λέξης. Αναλυτικότερα:

- ▶ **I** – Identify the problem (Προσδιορίστε το πρόβλημα)
- ▶ **D** – Define the cause (Ορίστε την αιτία)
- ▶ **E** – Explore possible strategies (Εξερευνήστε πιθανές στρατηγικές)
- ▶ **A** – Act (Ανάλαβε δράση/εκτέλεση)
- ▶ **L** – Look and Learn (Παρατήρησε/Κοίτα και μάθε)

Προσδιορισμός του προβλήματος

Αντί να αναζητάτε την ευθύνη, προσπαθήστε να βρείτε ποιο ακριβώς είναι το πρόβλημα. Το πραγματικό πρόβλημα μπορεί να μην είναι αυτό που αντιμετωπίζετε τη δεδομένη στιγμή.

Για παράδειγμα: Το τέλος της σχολικής χρονιάς πλησιάζει και οι εξετάσεις δεν έχουν προγραμματιστεί ακόμη. Αντί να κατηγορείτε εξ ολοκλήρου το σχολείο και τους δασκάλους, προσπαθήστε να βρείτε τι προκάλεσε αυτή την καθυστέρηση. Ίσως να μην υπήρχε αρκετή υποστήριξη στην αντιμετώπιση μιας απρόβλεπτης καταστάσης (δηλ. μια καταιγίδα, μια απαγόρευση κυκλοφορίας) που πιθανόν να προκάλεσε καθυστέρηση.

Πάντα υπάρχει μια αιτία που οδηγεί σε ένα πρόβλημα.

Αυτό είναι το πρώτο βήμα, δηλαδή ο προσδιορισμός του προβλήματος

Καθορισμός της αιτίας

Αφού ανακαλύψετε όλους τους πιθανούς λόγους, ορίστε το πρόβλημα γραφοντας το σε μια γραμμή. Ποιο είναι ακριβώς το πρόβλημα;

Μην καταγράψετε τη κατάσταση που αντιμετωπίζετε γιατί αυτή μπορεί να είναι ένα από τα αποτελέσματα της κύριας αιτίας του προβλήματος. Ορίστε την αιτία, σε μια απλή γραμμή. Ο καθορισμός της αιτίας μπορεί να σας σώσει από πολλά επερχόμενα προβλήματα.

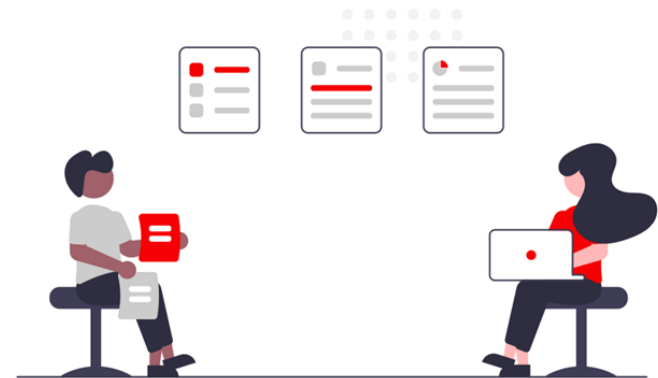
Για παράδειγμα, εάν ένας μαθητής απέτυχε να εκτελέσει μια εργασία εγκαίρως και η αιτία είναι η «αδύναμη επικοινωνία που υπήρξε μεταξύ δασκάλου και μαθητή», τότε υπάρχουν περισσότερα από ένα προβλήματα που μπορούν να επιλυθούν όταν βρεθεί λύση σε αυτό το πρόβλημα.

Εξερεύνηση πιθανών στρατηγικών

Τώρα που γνωρίζετε την αιτία που δημιούργησε το πρόβλημα, προσπαθήστε να εφαρμόσετε τη τεχνική του **καταιγισμού ιδεών**. Σκεφτείτε όλες τις πιθανές λύσεις και στρατηγικές που μπορούν να εφαρμοστούν εύκολα στο σχολείο σας.

Πρέπει σίγουρα να ακούσετε τις προτάσεις από τους συναδέλφους σας και άλλους μαθητές οι οποίοι έχουν έρθει σε άμεση επαφή με το πρόβλημα ή έχουν υποστεί τις συνέπειες του προβλήματος.

Εκτέλεση

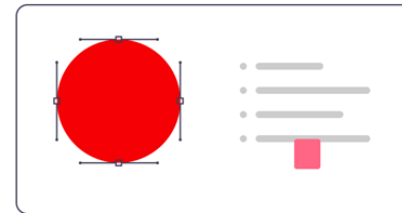
Επιλέξτε από τη λίστα πιθανών λύσεων που σκεφτήκατε και ξεκινήστε να τις εφαρμόζετε. Έτσι δε χάνετε χρόνο και δεν περιορίζετε την παραγωγικότητα. **Όταν δοκιμάζετε γρήγορα μια νέα λύση, βλέπετε επίσης τις αλλαγές πολύ γρήγορα.** Εάν πιστεύετε ότι η συγκεκριμένη λύση που επιλέξατε δεν επιλύει το πρόβλημα, μπορείτε να **μεταβείτε γρήγορα στην επόμενη λύση.**

Με αυτόν τον τρόπο, θα βρείτε την απαιτούμενη ροή σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Κοιτάξτε πίσω και μάθετε

Υπάρχει ένα υπέροχο απόφθεγμα από τον Robert H. Schuller, **"Τα προβλήματα δεν είναι σημάδια παύσης, είναι κατευθυντήριες γραμμές."** Η διακοπή των ενεργειών που επέφερε ένα πρόβλημα πιθανόν να μην ήταν στη σφαιρα της επιρροής σας, αλλά μπορείτε να διδαχτείτε ένα μάθημα μέσα από αυτή την κατάσταση.

Ομαδική άσκηση - Μια άσκηση για τους μαθητές σας

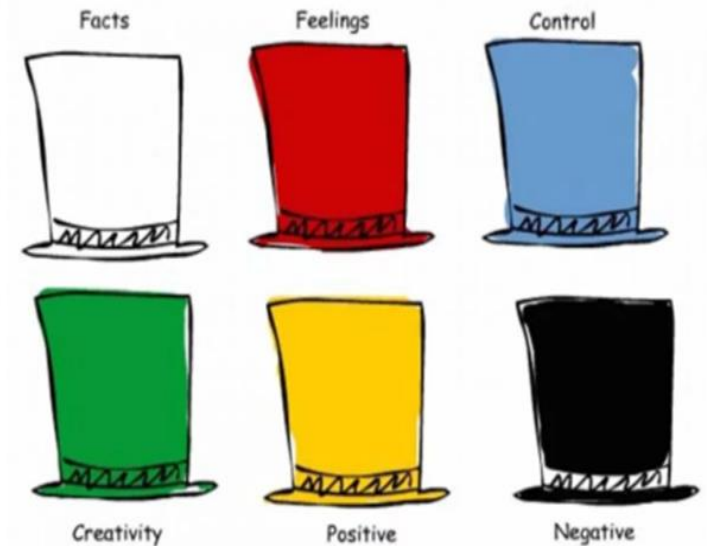
Σχεδιάστε μια δραστηριότητα που μπορείτε να εφαρμόσετε με τους μαθητές σας, προκειμένου να τους διδάξετε πώς μπορούν εφαρμόσουν τη μέθοδο IDEAL για να επιλύσουν ένα πρόβλημα!

Φορέστε τα έξι καπέλα σκέψης

1. Άσπρο Καπέλο: Το ουδέτερο λευκό καπέλο λειτουργεί με γεγονότα και στοιχεία που είναι γνωστά ή απαιτούν επίλυση. Φορέστε αυτό το καπέλο μόλις εμφανιστεί ένα πρόβλημα. «Τα γεγονότα, μόνο τα γεγονότα».

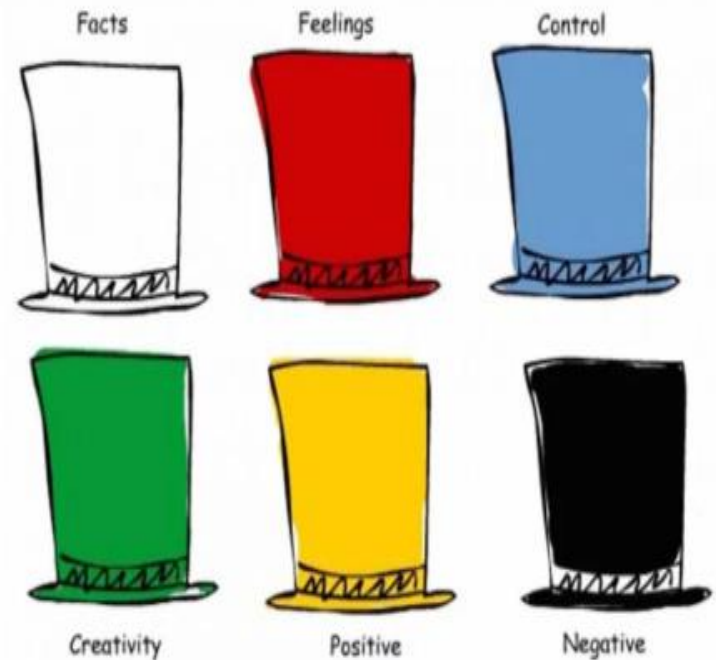
2. Κόκκινο Καπέλο: Όταν φοράτε το συναισθηματικό και διαισθητικό Κόκκινο Καπέλο, μπορείτε να αποκαλύψετε τις εσωτερικές αντιδράσεις σας σε σχέση με μια ιδέα, να εκφράσετε τα συναισθήματά σας ελεύθερα και να μοιραστείτε φόβους, συμπάθειες, αντιπάθειες, αγάπες και μίσση.

Φορέστε τα έξι καπέλα σκέψης

3. Μαύρο Καπέλο: Χρησιμοποιήστε «το προσεκτικό» Μαύρο Καπέλο όταν θέλετε να αποκτήσετε κριτική άποψη. Αυτό το καπέλο κρίσης μειώνει τις πιθανότητες λήψης μιας κακής απόφασης.

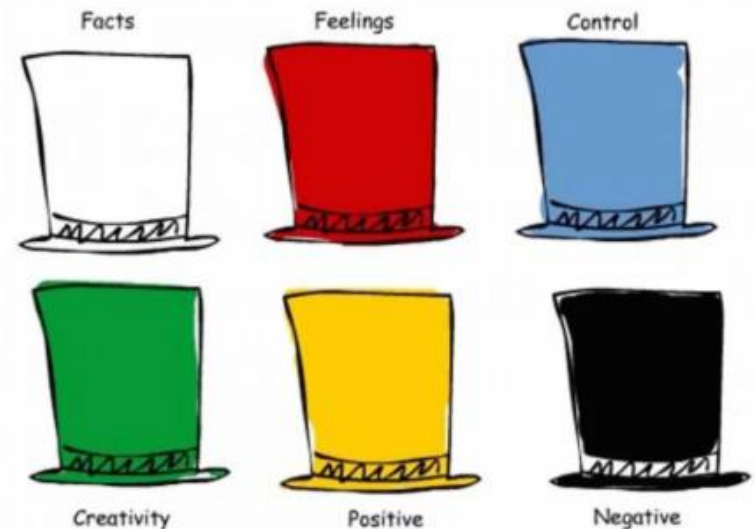
4. Κίτρινο Καπέλο: Το ηλιόλουστο και θετικό κίτρινο καπέλο βοηθά στον προσδιορισμό της αξίας και των θετικών πλευρών των ιδεών και αντισταθμίζει την κριτική σκέψη του Μαύρου Καπέλου.

Φορέστε τα έξι καπέλα σκέψης

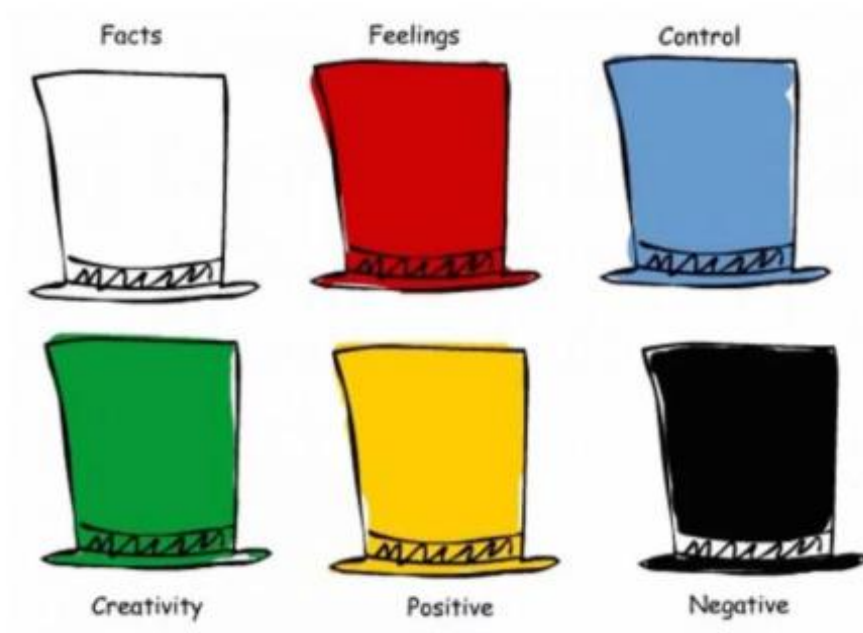
5. Πράσινο Καπέλο: έχει να κάνει με τη δημιουργικότητα, τις δυνατότητες, τις εναλλακτικές λύσεις και τις νέες ιδέες. Σας δίνει μια μεγάλη ευκαιρία να συνεισφέρετε με νέες έννοιες και νέες αντιλήψεις. Αυτό είναι ένα καπέλο που πρέπει να φορά κάθε συμμετέχων.

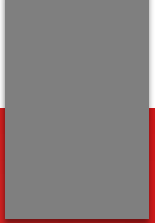
6. Μπλε Καπέλο: Το οργανωτικό Μπλε Καπέλο διαχειρίζεται τη διαδικασία σκέψης και διασφαλίζει ότι όσοι φορούν τα έξι καπέλα σκέψης ακολουθούν τις οδηγίες.

Ομαδική άσκηση - Φορέστε τα καπέλα σας και συζητήστε

- Τι πιστεύετε για την αποτυχία;

Τεχνικές για την
προώθηση της
ανθεκτικότητας, της
αντιμετώπισης της
ασάφειας και της
ανάληψης κινδύνων

Τεχνικές για την προώθηση της ανθεκτικότητας, της αντιμετώπισης της ασάφειας και της ανάληψης κινδύνων

- ▶ 1. Σχεδιάστε μια επαναλαμβανόμενη εργασία
- ▶ 2. Χρησιμοποιήστε τη μάθηση βάσει έργου (Project-based learning)
- ▶ 3. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να κοινοποιήσουν τις σκέψεις τους
- ▶ 4. Εντάξτε τους μαθητές σε «κοινότητες»/ομάδες
- ▶ 5. Αναπτύξτε ένα σύστημα βαθμολόγησης συμπεριλαμβάνοντας την αποτυχία, την ανάληψη κινδύνων και την αντιμετώπιση της ασάφειας
- ▶ 6. Αναγνωρίστε τα παραπάνω χαρίζοντάς τους κονκάρδες, κανοντάς τους θετικά σχόλια και παρέχοντάς τους επιβράβευση.

Τεχνικές για τη διευκόλυνση της ανθεκτικότητας των μαθητών, της ασάφειας και της ανάληψης κινδύνων

- ▶ 7. Εξετάστε μια πολιτική που δεν επιτρέπει το μηδενικό αποτέλεσμα.
- ▶ 8. Χρησιμοποιήστε τις συνήθειες του μυαλού
- ▶ 9. Βοηθήστε τους μαθητές να εξασκήσουν το «μεταγιγνώσκειν»/μεταγνώση (metacognition), τη σκέψη για τη σκέψη
- ▶ 10. Να παρέχετε το πρότυπο της αντιμετώπισης της αποτυχίας
- ▶ 11. Ανάλυση της αποτυχίας
- ▶ 12. Απαιτήστε από τους μαθητές να αναθεωρήσουν την ατελή εργασία
- ▶ 13. Βαθμολόγηση 2 ή 3 ιδεών που έχουν προτεραιότητα, όχι 10

Τεχνικές για τη διευκόλυνση της ανθεκτικότητας των μαθητών, της ασάφειας και της ανάληψης κινδύνων

- ▶ 14. Βοηθήστε τους να είναι οι καλύτεροι κριτές του εαυτού τους
- ▶ 15. Να έχετε μια καθαρή πολιτική βαθμολόγησης που να είναι φιλική προς τη γνώση και τον πειραματισμό, αντί να είναι κλειστή και αντίθετη προς τον κίνδυνο
- ▶ 16. Να έχετε «κοντή μνήμη» ως δάσκαλος εάν ωφελεί τους μαθητές
- ▶ 17. Βοηθήστε τους μαθητές να δημιουργήσουν και να χρησιμοποιήσουν λίστες ελέγχου
- ▶ 18. Διαφοροποιήστε ή εξατομικεύσετε τη μάθηση
- ▶ 19. Δώστε έμφαση στη διαδικασία και τη σημασία της απόδοσης των μαθητών
- ▶ 20. Έμφαση στην επανάληψη και την πρόοδο σε σχέση με την ολοκλήρωση της διαδικασίας
- ▶ 21. Έχετε υπόψη ότι κάθε μαθητής έχει τους δικούς του στόχους, ευαισθησίες και ανασφάλειες

Σχέδιο εβδομάδας αποτυχίας

- ▶ Αρκετά σχολεία σε όλο τον κόσμο εφαρμόζουν εβδομάδες αποτυχίας
- ▶ Η έμφαση δίνεται στην αξία του να κάνεις μια απόπειρα παρά να μένεις στην ασφάλειά σου πετυχαίνοντας λιγότερα.
- ▶ Διοργανώνονται εργαστήρια, συνελεύσεις και δραστηριότητες για τους μαθητές με γονείς και δασκάλους που συμμετέχουν παρουσιάζοντας τις δικές τους αποτυχίες.
- ▶ Αναπτύξτε ένα «Σχέδιο εβδομάδας αποτυχίας για το σχολείο σας» και στη συνέχεια παρουσιάστε το στην τάξη

Σχέδιο εβδομάδας αποτυχίας

- ▶ Δώστε ένα σχέδιο με δράσεις της εβδομάδας αποτυχίας που θα πρέπει να υλοποιήσει η ομάδα.
- ▶ Ζητήστε απο τους μαθητές να ολοκληρώσουν όλες τις δραστηριότητες.
- ▶ Ζητήστε τους τα σχόλιά τους και αναθεωρήστε..
- ▶ Θέστε τους την ερώτηση: τι μάθατε από τις «αποτυχίες» σας;

Παιχνίδια με μεταβαλλόμενους κανόνες

- ▶ **Jenga** - Αφήστε τα παιδιά να παίξουν έναν ή δύο γύρους με τους κανονικούς κανόνες και μετά παραλλάξτε τους κανόνες και ζητήστε τους να κάνουν συγκεκριμένες ενέργειες
- ▶ **Uno** – Αφήστε τα παιδιά να παίξουν έναν ή δύο γύρους με τους κανονικούς κανόνες και μετά παραλλάξτε τους ζητώντας τους να χρησιμοποιήσουν μόνο μπλε κάρτες ή περιέργους αριθμούς. Αποφασίστε στο τέλος ότι θα κερδίσει αυτός που θα έχει τα περισσότερα φύλλα
- ▶ Δώστε τους **Legos** και ζητήστε τους να χτίσουν ένα κάστρο και το καλύτερο κάστρο κερδίζει - Αποφασίστε με τυχαίους κανόνες για το κάστρο που κερδίζει – Δημιουργήστε το παιχνίδι σας 😊
- ▶ Έχετε άλλες προτάσεις/εισηγήσεις;

Κάστρο Lego

- Πάρτε τα legos και χτίστε ένα κάστρο - Το καλύτερο κερδίζει!

Κάστρο Lego

- ▶ Πώς χειριστήκατε την ασάφεια;
- ▶ Γιατί χτίσατε αυτό το κάστρο;
- ▶ Το διασκέδασατε;
- ▶ Τι θα κάνατε διαφορετικά;

Ποιο πιστεύετε ότι ήταν το πιο σημαντικό μάθημα αυτής της ενότητας;

- Δεν είναι όλα τα πράγματα στη ζωή μας προγραμματισμένα
- Η καινοτομία συνήθως συνοδεύεται από κάποια ασάφεια και από ανάληψη κινδύνου.
- Πρέπει να αποτύχουμε για να μάθουμε να πετυχαίνουμε.
- Η αποτυχία μπορεί να προώθησει ενέργειες που θα οδηγήσουν μακροπρόθεσμα σε επιτυχίες!

Βασικά Σημεία

Προτάσεις για αυτο-καθοδηγούμενη μάθηση

enterschoolmind

A	Τίτλος και αναφορά	Συνημμένο (εάν υπάρχει)
1	Διδασκαλία αυτοκαθορισμού	https://pdfs.semanticscholar.org/412e/c33e8cc3f79bd48be45120c81639c46061b5.pdf
2	Οι νέοι αναπτύσσουν «ικανότητες αντιμετώπισης αβεβαιότητας»	https://www.researchgate.net/publication/291687541_A_pedagogy_for_Uncertain_Times
3	Μια τάξη γεμάτη με ριψοκίνδυνους μαθητές	https://www.edutopia.org/article/classroom-full-risk-takers
4	Μαθητές που αναλαμβάνουν κινδύνους	http://inservice.ascd.org/encouraging-a-culture-of-responsible-risk-taking/ http://www.ascd.org/publications/educational-leadership/oct17/vol75/num02/Inviting-Uncertainty-into-the-Classroom.aspx
5	Μαθητές που αντιμετωπίζουν την αβεβαιότητα	

enterschoolmind